

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי" מתוך "דרך ישרה"

פרשת לך לך מסכת שבת דפים יח-כד

דרך ישרה תמצית הדף

לדף יח

א. ב"ש אוסרין להתחיל מלאכה מערב שבת אם תסתיים בשבת וב"ה שרו, והמקרים 1. שריית דיו לב"ש עד שישורו מבעו"י, והא דסגי נתינת מים בכדי לחייבו אתי כרבי דא"צ גיבול או אף ר"י בר"י מודה היכא דלאו בר גיבול. 2. נתינת פשתן לתנור לב"ש בכדי שיהבילו מבעו"י. 3. צמר ליורה בכדי שיקלוט העין. 4. פריסת מצודות בכדי שיצודו. 5. לתת לנכרי מכירה הלואה שאלה מתנה טעינה והגבהה עמו, בכדי שיגיע למקום קרוב. 6. עבדן וכובס נכרי, בכדי שיעשו מבעו"י. וב"ה מתירין בכולם עם השמש. 7. וכן פליגי במכירת חמץ אי צריך שהנכרי יוכל לכלותו לפני הפסח. 8. ב"ה שרו לפתוח מים לגינה וכן ליתן מוגמר גפרית קילור ואספלנית, אף שממשיך בכל היום כולו. 9. שליחת אגרות שרי, כשלא קביע בי דואר רק אם קצץ דמים, ובקביע בי דואר בכדי שיגיע לב"ש לביתו ולב"ה לבית הסמוך לחומה.

ב. אין ליתן חיטין לריחים של מים והטעם 1. דמשמעת קול. 2. משום שביתת כלים ואף ב"ה סברי לה, שרו רק באופן שכליו לא עושים מעשה. 3. אליבא דר"א ב"ה שרו בשבת אף כלים שעושים מעשה וב"ש מצריכים שביתת כלים אף שאינם עושים מעשה. ושרו מוגמר דמונח בקרקע, וגיגית נר קדרה ושפוד דמפקירן.

ג. חששות חיתוי 1. אסור להניח מע"ש קדירת עססיות אף לב"ה ומשום שמא יחתה. 2. מותר להניח מוגמר וגפרית ולא חיישינן לחיתוי משום דקשי להו קוטרא, וכן בפשתן קשה זיקא. 3. צמר ביורה עקורה, וכן בטוח בטיט דאין לחוש להגסה. 4. קדרה חייטא שרי כיון דמסח דעתיה. 5. בשיל שרי משום דמוכן. 6. בשיל ולא בשיל אסור, אא"כ נתן בה גרמא חייא.

ד. קשי זיקא לא מגלה 1. לל"ק גדיא ושריק שרי, ברחא ולא שריק אסור. ופליגי בגדיא ולא שריק וכן בברחא ושריק, והא דאמרין אין צולין בשר איירי לרב אשי בברחא ולא שריק. 2. לל"ב פליגי רק בברחא ולא שריק, ואין צולין איירי לרב אשי בבשרא אגמורי.

לדף יט ב

א. הדינים הנוהגים לפני שבת 1. להשכיר כלים אסור בע"ש, ומקודם שרי. 2. אסור להפליג בספינה ג' ימים לפני שבת, ופליגי האם צריך להתנות עמו שישבות. ושרי להפליג לצורך מצוה או למקום קרוב כגון מצור לצידון. 3. נתנו בגדים לכובס נכרי לבנים ג' ימים לפני שבת וצבועין אף בע"ש. 4. אין להתחיל לעשות מצור ג' ימים לפני השבת, ואם התחילו אין מפסיקין.

ב. אמרינן דאף ב"ש שרו לטעון קורות בית הבד מערב שבת, ומפרשינן מיהו המ"ד הסובר שבשבת אין בזה חיוב חטאת. 1. כרבי ישמעאל המתיר לגמור בשבת מלילות שרסקן מבעו"י, ולאידך המשנה איירי במחוסר דיכה ור"ש מתיר דווקא מחוסר שחיקה. 2. כרבי אלעזר דשרי לאכול משקה שוב מחלות דבש שרסקן מערב שבת, ולאידך התם מעיקרא אוכל ולבסוף משקה.

א. שהיה על האש סמוך לשבת 1. צליית בשר שרי אם נצלה מע"ש כמאכל בן דרוסאי, וכן הדין בשהיה בכירה שאינה גרופה וקטומה ובישולי עכו"ם. 2. נתינת פת לתנור רק אם קרמו פניה מבעו"י, ולר"א עד שיקרום התחתון וזהו החלק הדבוק בתנור. 3. שרי לשלש קרבן פסח עם חשיכה משום דבני חבורה זריזין, ואף דהוי גדיא שייכא חשש חיתוי משום דלא מינתת. 4. מאחיזין אור במדורת בית המוקד, כיון דכהנים זריזין.

ד. השיעור הנצרך שתאחו האש מלפני שבת 1. בעצים, לרב רוב של כל אחד ולשמואל כאשר אין צורך להוסיף. 2. עץ יחיד, לרב רוב עביו לשמואל רוב הקיפו ולהלכה בעיני תרוייהו. 3. קנים וגרעינין, לר"ה במופרדין א"צ רוב ובאגודים צריכים רוב, לר"ח איפכא, ולר"כ צריך רוב בקנים אגודים ובגרעינים מופרדים. 4. הדברים שא"צ רוב: מדורה של זפת, גפרית, גבינה, רבב, קש, גבבא, ועצי בבל.

הדרן עלך יליאות השבת ~ פרק שני במה מדליקין

פרק בא

א. אין מדליקין 1. פסולי הפתילות: לכש וזהו צמר שבארז. 2. חוסן וזהו פשתן, להו"א נעורת ולמסקנא דייק ולא נפיץ. 3. כלך, פסולת משי. 4. פתילת אידן, ערבה. 5. פתילת המדבר. 6. ירוקה שבספינות. 7. צמר. 8. שיער. 9. שמנים: זפת. 10. שעוה. 11. שמן קיק וזהו: מעוף, צמר גפן, קיקיון דיונה. 12. שמן שריפה מתרומה שנטמאת, והטעם שמא יטה, או ביו"ט שחל בע"ש והטעם משום שאין שורפין קדשים ביו"ט. 13. אליה. 14. חלב, ופליגי במבושל.

ב. דיני פתילות ושמנים 1. בשבת, הטעם בפתילות שהאש מסכסכת, ובשמנים לא נמשכים, ובמדורה מותר. 2. במקדש אין מדליקין דבעי שלהבת עולה מאליה, ואמרינן דבלאי המכנסים הווי לבית השואבה, ובגדי כהונה שבלו זהו בפשתן. 3. בחנוכה פליגי אם אסור בחול ובשבת, או דשרי רק בחול, או דשרי בין בחול ובין בשבת. והטעם לאסור, בחול אם כבתה זקוק לה, ובשבת אם מותר להשתמש לאורה.

ג. ליתן שמן כל שהוא 1. אסור ליתן שמן ולהדליק בשמנים האסורים, אבל להקפות שרי. 2. חלב מהותך וקרבי דגים שנימוחו, בפ"ע אסורים גזירה אטו שאינו מהותך, וע"י שמן כל שהוא פליגי אי שרי או דהוי גזירה לגזירה.

ד. הדלקת נר חנוכה משתשקע החמה עד שתכלה רגלא דתרמודאי, ונפ"מ 1. למ"ד כבתה זקוק לה. 2. חיוב להדליק למי שטרם הדליק. 3. לשיעורא.

ה. מספר הנרות מאחד ועד שמונה, והסדר 1. לב"ש פוחת והולך, כנגד פרי החג או ימים הנכנסין. 2. לב"ה מוסף, דמעלין בקדש או כנגד ימים היוצאין.

ו. מקום ההדלקה 1. מצוה על הפתח מבחוץ. 2. הדר בעליה, חלון הפונה לרה"י. 3. בסכנה, על שלחנו.

ז. דיני נר חנוכה 1. צריך נר נוסף כדי להשתמש לאורו, ואדם חשוב צריך אף אי איכא מדורה. 2. מצוה להניח בתוך עשרה טפחים ושמעינן לה מגמל, ולמעלה מכ' אמה פסולה. 3. המקום בטפח הסמוך לפתח, ומשמאל. 4. דף כג, אכסנאי צריך להשתתף בפריטי, ואם מדליקין עליו בביתו סגי. 5. כל השמנים יפין לנר ושמן זית מן המובחר, וכן מובחר לדיו בין לגבל ובין לעשן. 6. נר עם שני פיות עולה לשנים, אבל במדורה לא יוצאים.

פרק בב

א. כבוד מצוות 1. כיסוי הדם אסור ברגל, ומינה ילפינן לעלמא. 2. אסור להסתפק מנווי סוכה, אא"כ התנה. 3. אסור להרצות מעות כנגד נ"ח. 4. אין שוקלין דינרים כנגד מע"ש אפי" ע"מ לחלל.

ב. מחלוקות רב ושמואל 1. התרת ציצית מבגד לבגד. 2. גרירה כשאינו מתכוון לחריץ. 3. הדלקה מנר לנר, ורב אסר מפני דמכחיש או מבזה את המצוה.

ג. השמועות בהדלקה מנר לנר 1. אם שמואל שרי בקיסם מ"ט אין שוקלין כנגד מעשר שני, ודחי שמא לא יכוון. 2. הדלקה מנר מערבי, למ"ד ביזוי בפתילה ארוכה, ולמ"ד אכחושי קשיא. 3. להלכה, למ"ד הדלקה עושה מצוה מדליקין מנר לנר, ולמ"ד הנחה אין מדליקין.

ד. בעי האם הדלקה עושה מצוה או הנחה, ומייתי 1. תפוס נר חנוכה ועומד לא יצא, ודחי שהרואה אומר שמחזיקה לצרכו. 2. הדליקה בפנים והוציאה, כנ"ל. 3. למסקנא הדלקה עושה מצוה, דמייתי מעששית שדלקה מע"ש ובמוצ"ש סגי לכבותה ולהדליקה וא"צ גם להגביהה. 4. מזה שמברכים להדליק נר חנוכה, ולכן אם הדליקה חש"ז לא יצא, אבל נשים ודאי חייבות כיון שהיו באותו הנס.

ע"ד ב"ג

א. הברכות על ההדלקה 1. שהחיינו ביום ראשון, להדליק מברך מי שמדליק, שעשה נסים אף הרואה מברך. 2. היכן צונו, בלא תסור או שאל אביך ויגדך. 3. מקשינן דדמאי דהוי רבנן וא"צ לברך, ותיירן דהתם דהוי ספק דבריהם או שרוב ע"ה מעשרין.

ב. חצר עם ב' פתחים מדליק תרי מפני החשד, ומייתי מ"ט מניחים פאה בסוף שדהו 1. גזל ענים, כשיראה שעה פנויה. 2. ביטול ענים שיחכו. 3. חשד של עוברין ושבין. 4. בל תכלה, רמאין.

ג. המעלות 1. נר ביתו עדיף מחנוכה וקידוש, משום שלום בית. 2. נ"ח עדיף מקידוש משום פרסומי ניסא.

ד. שכר מי שרגיל במצוות 1. בנר, בנים או חתנים ת"ח. 2. מזוזה, דירה נאה. 3. ציצית, טלית נאה. 4. קידוש, ממלא גרבי יין.

ה. השכר עקב הת"ח 1. אוהב רבנן, יזכה לבנים רבנן. 2. מכבד רבנן, חתנים. 3. ירא מרבנן, הוא עצמו ת"ח או משתמען מיליה כמו ת"ח.

ע"ד ב"ד

א. דיני הזכרת המאורע 1. חנוכה בבהמ"ז, בעי אי לא מזכיר כיון דהוי דרבנן או מזכיר משום פרסומי ניסא ובהודאה. 2. ר"ח בברהמ"ז פליגי, כיון דהוי דאורייתא אך מותר במלאכה, ולכו"ע מזכיר מעין המאורע בשמו"ע בעבודה. 3. תעניות ובה"ב מזכיר בשומע תפילה. 4. חנוכה במוסף נחלקו כיון דלית ביה מחמת עצמו או שהיום נתחייב, והא דלא מזכיר ר"ח בנביא בשבת משום דליכא שייכות, וכן אין מזכירים יו"ט בנביא במנחה כשחל בשבת. 5. להלכה מזכיר נעילה בשבת, דהיום התחייב. 6. יו"ט שחל בשבת לא מזכיר בערבית, והטעם דנתקן רק מפני הסכנה.

ב. אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט, והמקור שאין שורפים קדשים ביו"ט, 1. עד בקר היינו בקר שני. 2. עולת שבת בשבת, למעט עולת חול ביו"ט. 3. הוא לבדו וק"ו ממילה. 4. שבתון עשה, ויו"ט הוי עשה ול"ת.

שאלות לחזרה ושינון

א דף יח

א. מוח' ב"ש וב"ה בהתחלת מלאכה מע"ש לשבת (9)	ג. חששות חיתוי (6)
ב. טעם האיסור בהכנסת חיטים לריחים של מים (3)	ד. אמרינן דאם קשי זיקא לא מגלה, הדינים (2)
ה. מספר נרות חנוכה, והסדר (2)	א דף יט ב
ו. מקום ההדלקה (3)	
ז. דיני נר חנוכה (6)	
ח. זמן הדלקת נר חנוכה, ולמאי נפ"מ (3)	
ט. הדין ליתן שמן כל שהוא (2)	

א. הדינים הנוהגים לפני שבת (4)	א. הברכות על ההדלקה, והשמועות (9)
ב. המ"ד דאין חיוב חטאת בטענית קורות בית הבד (2)	ב. מדוע מניח פאה דווקא בסוף השדה (4)
ג. דין שהיה על האש סמוך לשבת (4)	ג. המעלות בנרות וקידוש (2)
ד. השיעור שנצרך שתאחז האש לפני שבת (4) הדרן!	ד. שכר הרגיל במצוות (4)
פסק שני- בכמה מדליקין	ה. השכר עקב הת"ח (3)

א דף כא

א. פסולי הפתילות והשמנים (14)	א. דיני הזכרת המאורע (6)
ב. דיני פתילות ושמנים (3)	ב. המקור שאין שורפין קדשים ביו"ט (4)

יצא לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

ברכות עם מחודדין בפ"ד.

שבת מהדורה חדשה.

עירובין

סוכה

מגילה-פורים עם מדרש,

תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א

גיטין

קידושין - עם תורתך שעשועי,

סימני הדף, ותוספתא

בבא קמא

בבא מציעא

בבא בתרא א-ב

סנהדרין א-ב עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

מכות שבועות

עבודה זרה הוריות עם

מחודדין בפ"ד

זבחים

מנחות

חולין

בכורות עם הקדמות ומושגים

ערכין-תמורה

כריתות-מעילה

נדה

וכן הלאה, כסדר ה'דף היומי'

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי

כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תרי"ג

מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי

לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חודים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתר

קיצור אלשין איכה

בקרב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות

באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון

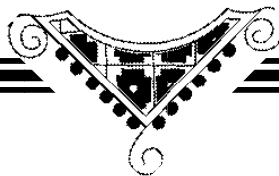
רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי זון ישוה - כיצד ללמוד

לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים,

ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

|| ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~1~

המערכת

